

Հաստատված է
Պետության և իրավունքի
տեսության և սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 28. 08. 2017 թ.
նիստում (արձ. թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝

.....
(ստորագրություն)

.....
(ամիս ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն 1
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ		
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն, հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Է. Չիբուխյան E-mail: rmarandyan@mail.ru հեռ.099-20-20-81
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ		«Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմու- թյուն 1» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 52 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովո- րողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, պատ- րաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ա- վարտվում է առանց եզրափակիչ գնահատման:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է հանրակրթական ավագ դպրոցում դա- սավանդվող «Հասարակագիտություն», «Համաշխարհային պատ- մություն» դասընթացների իմացության վրա:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն 1» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են Հին Հնդկաստանի, Արաբական խալիֆայության և ֆեոդալական Անգլիայի պետությունը և իրավունքը, դրանց հասարակական, պետական կարգը, իրավունքի աղբյուրները, դրանց բնորոշ առանձնահատկությունները:
ՆՊԱՏԱԿ		Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին մատուցել համապարփակ գիտելիքներ, մասնավորապես՝ ուսանողին սովորեցնել համաշխարհային պետաիրավական մշակույթում մեծ ներդրում կատարած հին և միջին դարերի երկրների պետության և իրավունքի պատմությունը:
ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ		Դասընթացի խնդիրներն են՝ - մշակել իրավական մտածողություն, որն անհրաժեշտ է իրավունքի կիրառման համար, - ստեղծել անհրաժեշտ նախադրյալներ պետության և իրավունքի պատմական տիպերի, աղբյուրների համակողմանի ընկալման համար, - ներկայացնել պետության և իրավունքի ծագման, ձևավորման - փուլերը, նրա առանձնահատուկ կարևորությունը հասարակության կյանքում, - ցույց տալ պետության և իրավունքի՝ որպես համաշխարհային երևույթների զարգացման և դրանց տիպերի հերթափոխի առանձնահատկությունները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ		
1. Կարողանա՝		1) Տիրապետել Հին Հնդկաստանի պետության առաջացման, հասարակական կարգի, պետական կարգի, իրավունքի աղբյուրների առանձնահատկություններին ու բնորոշ գծերին, Մանուի օրենքների ընդհանուր իրավական բովանդակությանը: 2) Վերլուծել Արաբական խալիֆայության կազմավորման գործընթացը, տիրապետել Արաբական խալիֆայության հասարակական կարգի, պետական կարգի, մահմեդական իրավունքի աղբյուրների առանձնահատկություններին: 3) Վերլուծել ֆեոդալական պետության և իրավունքի առաջացումն Անգլիայում, տիրապետել այդ գործընթացի առանձնահատկություններին:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ: 2. Ա.Արշակյան «Արտասահմանյան երկրների պետության և

		իրավունքի պատմություն» 2003թ. Երևան: 3. Շ.Պետության «Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» Երևան Եր.համալս.հրատ.1986թ.: 4. З.Черниловский «Всеобщая история государства и права» М.1996г.
Լրացուցիչ		1.В.Графский «История государства и права» М.2003г. 2. С.Чибиряев «История государства и права зарубежных стран» М.2002г.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Քննություն («Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» կամ «Անբավարար»):
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻՉՄՆԵՐ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100 % (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական , գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, չի դժվարանում պատասխանել, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել՝ սխալներ թույլ չտալով. բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի, գրագետ և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹ- ՅՈՒՆՆԵՐ	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Ներկայություն	Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվել: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:

պահանջներ	
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՒՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Պետությունը և իրավունքը հին Հնդկաստանում (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Տոհմատիրական կարգերի քայքայումը, պետության առաջացումը հին Հնդկաստանում: 2. Հին Հնդկաստանի հասարակական կարգը: 3. Հին Հնդկաստանի պետական կարգը: 4. Հին Հնդկաստանի իրավունքի աղբյուրներն ու բնորոշ գծերը: Մանուի օրենքները:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարցեր 2, 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում հին Հնդկաստանի հասարակական և պետական կարգը:

Թեմա 2 Պետությունը և իրավունքը Արաբական խալիֆայությունում (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Արաբական խալիֆայության կազմավորումը: 2.Արաբական խալիֆայության հասարակական կարգը: 3.Արաբական խալիֆայության պետական կարգը: 4. Մուսուլմանական իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը: 5. Իրավունքի առանձին ճյուղերի գործողությունը մահմեդական իրավունքում:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով մահմեդական իրավունքի կազմավորման գործընթացում Դուրանի ազդեցության վրա: Հարցեր 2, 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում Արաբական խալիֆայության հասարակական և պետական կարգը:

Թեմա 3 Ֆեոդալական պետության և իրավունքի առաջացումը Անգլիայում (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Նորմանդական նվաճումը և ֆեոդալիզմի հաստատումը Անգլիայում: 2.Հենրիխ 2-րդի ռեֆորմները Անգլիայում և թագավորական իշխանության հզորացումը 11-13-րդ դդ.: 3. Դասային-ներկայացուցչական միապետության կազմավորումը Անգլիայում: 4.1215 թ. «Ազատությունների մեծ խարտիան»: 5.Անգլիական բացարձակ միապետության էությունը և առանձնահատկությունները: 6.Միջնադարյան Անգլիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 4 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում 1215 թ. «Ազատությունների մեծ խարտիայի բովանդակությունը: Հարցեր 1-6 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը: